

Żegnamy profesora Mariana Adamskiego

26 maja 2025 r. zmarł prof. dr hab. inż. Marian Adamski, znany polski informatyk, wieloletni dyrektor Instytutu Informatyki i Elektroniki Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Marian Andrzej Adamski urodził się 2 lutego 1946 r. w Damasławku w województwie wielkopolskim. Studiował automatykę na Wydziale Elektrycznym Politechniki Poznańskiej, gdzie w 1970 r. uzyskał tytuł magistra inżyniera elektryka. Następnie przez trzy lata pracował w Zjednoczonych Zakładach Urządzeń Jądrowych Polon w Poznaniu jako konstruktor urządzeń cyfrowych. Zagadnienia konstruowania takich urządzeń pozostały w centrum jego zainteresowań podczas całej kariery naukowej. W 1973 r. został asystentem w Wyższej Szkole Inżynierskiej im. Jurija Gagarina w Zielonej Górze (Wydział Elektryczny). Ośrodek ten, kilkakrotnie zmieniając nazwę i status, pozostanie głównym miejscem pracy Mariana Adamskiego przez większość jego życia.

W ciągu dwóch lat przyszły profesor napisał pracę doktorską „Synteza asynchronicznych układów sekwencyjnych z przerzutnikami o wejściu zegarowym” i w 1976 r. uzyskał stopień doktora nauk technicznych na prestiżowym Wydziale Automatyki i Informatyki Politechniki Śląskiej, po czym został adiunktem. W wydanej w 1990 r. przez Wyższą Szkołę Inżynierską monografi: „Projektowanie układów cyfrowych systematyczną metodą strukturalną”, przedstawił szczegółową koncepcję syntezy układów współbieżnego sterowania logicznego na podstawie specyfikacji, bazującej na interpretowanych sieciach Petriego.

Praca ta w bardzo znacznym stopniu określiła kierunek rozwoju zespołu naukowego, na czele którego z czasem stanął profesor Adamski. Na jej podstawie w 1991 r. uzyskał stopień doktora habilitowanego w specjalności „maszyny matematyczne” (dyscyplina Informatyka) na Wydziale Elektroniki Politechniki Warszawskiej. Warto też wspomnieć o napisanej wkrótce, wspólnie ze Zbigniewem Banaszakiem (późniejszym profesorem, twórcą szkoły naukowej) i Januszem Kusiem monografii „Sieci Petriego: modelowanie, sterowanie i synteza systemów dyskretnych”, wydanej przez WSI w 1993 r. Rozwijała ona szereg koncepcji przedstawionych w monografii habilitacyjnej i w znacznym stopniu wpłynęła na rozwój odpowiedniego kierunku naukowego w Polsce.

Lata 1993–1996 to portugalski okres w życiu profesora Adamskiego. Pracował on wówczas jako visiting professor w Universidade do Minho. W późniejszych latach profesor często ciepło wspominał Portugalię i zachował zawodowe i osobiste kontakty z przedstawicielami ośrodków naukowych tego słonecznego kraju.

W 1996 r. WSI została przekształcona w Politechnikę Zielonogórską, co oznaczało znacznie wyższy status szkoły. Po powrocie do Polski profesor Adamski dostał propozycję objęcia funkcji dyrektora Instytutu Informatyki i Elektroniki, któremu wcześniej szefował prof. Janusz Szajna, naukowiec i przedsiębiorca, jeden z założycieli znanej firmy ADB i wieloletni prezes ADB Polska. Po – jak wspominał – pewnych wahaniach profesor Adamski przyjął propozycję; od tego czasu Instytut Informatyki i Elektroniki jednoznacznie kojarzy się właśnie z Jego nazwiskiem.

W 2000 r. profesor Adamski przyjął mnie do pracy w swoim instytucie, gdzie miałem przyjemność pracować przez następne 15 lat. Już rok później uczelnię czekała radykalna transformacja – w wyniku połączenia Politechniki Zielonogórskiej i Wyższej Szkoły Pedagogicznej (gdzie Marian Adamski swojego czasu również pracował jako adiunkt) powstał Uniwersytet Zielonogórski. Wydział Elektryczny został przekształcony w Wydział Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji. W 2002 r. działalność naukowa Mariana Adamskiego została uhonorowana tytułem profesora.

Instytut Informatyki i Elektroniki pod kierownictwem profesora Adamskiego został ośrodkiem badawczym, w którym przede wszystkim były rozwijane tematy bliskie jego naukowemu zainteresowaniu, czyli związane z zagadnieniami formalnej specyfikacji, syntezy i analizy systemów i układów sterowania dyskretnego, w tym systemów czasu rzeczywistego oraz różnego rodzaju sieci Petriego (interpretowanych, hierarchicznych, czasowych, kolorowanych) jako modeli takich systemów i realizowanych przez nie algorytmów. Oczywiście nie tylko – w swoim instytucie profesor Adamski nie ograniczał inicjatywy pracowników, którzy zajmowali się również innymi tematami, na przykład bardziej klasyczną syntezą cyfrową na podstawie automatów skończonych (prof. Barkałow i jego zespół), projektowaniem urządzeń elektrotechnicznych (prof. Olencki) albo bazami danych.

Powstał zgrany i dynamiczny zespół, wielu z nas łączyły nie tylko stosunki zawodowe, lecz także przyjaźń.

Warto wspomnieć o ciekawej inicjatywie, zapoczątkowanej w 2004 r. przez prof. Adamskiego, dr. Zbigniewa Skowrońskiego i wielu innych pracowników Instytutu. Chodzi o konferencję KNWS „Informatyka: sztuka czy rzemiosło?”. KNWS to skrót od „Konferencja naukowa oraz warsztaty szkoleniowe”. Chodziło o połączenie elementów typowych dla konferencji z warsztatami skierowanymi na wiedzę i umiejętności potrzebne w pracy nauczyciela akademickiego, na przykład zarządzanie zespołem i współpracę między zespołami, albo tematy związane z poczuciem własnej wartości i innymi zagadnieniami psychologicznymi (takie warsztaty prowadził psycholog Krzysztof Jadcowski) lub emisją głosu (Bogumiłą Tarasiewicz). Ważnym elementem konferencji był Wieczór z Mistrzem – spotkanie z zaproszonym wybitnym naukowcem, który po wygłoszeniu wystąpienia odpowiadał na pytania. Pierwszym z Mistrzów – w 2005 r. – był profesor Ryszard Tadeusiewicz (AGH). W tym szacownym gronie znaleźli się między innymi profesor Maciej Sysło (Uniwersytet Wrocławski), profesor Ferdynand Wagner (Politechnika Śląska; prof. Wagner był promotorem pracy doktorskiej Mariana Adamskiego) oraz profesor Bernd Steinbach (TU Bergakademie Freiberg). Formuła konferencji okazała się skuteczna i popularna. KNWS była or-

ganizowana co roku przez ponad dekadę, po raz ostatni odbyła się w 2014 r.

Profesor Adamski przeszedł na emeryturę i przestał być dyrektorem instytutu w 2012 r. Jeszcze przez cztery lata prowadził zajęcia na Uniwersytecie. Instytut Informatyki i Elektroniki nie przetrwał długo po odejściu swojego wieloletniego kierownika. Już w 2015 r. został zlikwidowany jako odrębna jednostka, a pracownicy dołączyli do innych instytutów wydziału. Choć zespół założony przez profesora Adamskiego przestał istnieć jako całość, wielu jego członków rozwija zapoczątkowane tam badania (m.in. Remigiusz Wiśniewski niedawno uzyskał tytuł profesora, a Iwona Grobelna w zeszłym roku została dr hab. inż.).

Profesor Adamski był autorem i współautorem ponad 170 publikacji, w tym kilku monografii. Był wieloletnim członkiem Polskiego Towarzystwa Informatycznego. Wszyscy, którzy Go znali: współpracownicy i studenci, wspominają Profesora jako osobę sympatyczną, ciepłą i inteligentną. Takim pozostanie w naszej pamięci.

*Dr hab. inż. Andrzej Karatkiewicz,
Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Inżynierii
Biomedycznej (EAIIB) AGH, Kraków członek Oddziału
Małopolskiego PTI*